

РЕШЕНИЕ

№ 60177

гр. София, 25 март 2024 година

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в съдебно заседание на двадесет и втори октомври през две хиляди двадесет и първа година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: МИНА ТОПУЗОВА
ЧЛЕНОВЕ: ВАЛЯ РУШАНОВА
КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ

при секретаря.....Мира Недева.....и в присъствието на прокурора.....Явор ГЕБОВ.....изслуша докладваното от съдия Топузова дело № 437/21 г.

Касационното производство е образувано на основание чл. 346, т. 1 от НПК по касационен протест, по жалба на защитника на подсъдимия И.В. Д.; жалба на частните обвинители М. Т. и И. Т. и жалба на частния обвинител С. Т. срещу решение № 201947 от 28.04.2020г., постановено по внохд № 372/19г. по описа на Апелативния специализиран наказателен съд.

В жалбата на защитника на подсъдимия Д. се релевират всички касационни основания. Заявява се, че осъждането на подсъдимия по предявените му обвинения почива на предположения, а обвиненията са недоказани. Претендират се нарушения на процесуалните правила, подкрепени с доводи за отсъствие на надлежни мотиви, отговор на направените възражения и липса на доказателствен анализ. Заявява се и явна несправедливост на наложеното наказание.

В жалбата на частните обвинители М. Т. и И. Т. се заявява незаконосъобразност на въззивното решение, като се сочи касационното основание по чл. 348, ал.1, т.3 от НПК и се претендира заниженост на наложеното наказание. В допълнение към касационната жалба се изтъкват подробни съображения в подкрепа на оплакването за явна несправедливост на наложеното наказание. Иска се отмяна на въззивното решение, увеличаване размера на наложеното наказание с отмяна на института на условното осъждане по чл.66, ал.1 от НК и приложение на чл. 24 от НК.

В жалбата на частния обвинител С. Т. се развиват идентични оплаквания за наличието на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК.

В съдебно заседание пред ВКС защитникът на подсъдимия поддържа касационната жалба.

В срока на изготвяне на съдебния акт е постъпила молба от подсъдимия, в която се твърди, че към момента на депозирането ѝ е настъпила абсолютната давност за всички престъпления, отразени в обвинителния акт. В тази връзка изрично е отбелязано искането на подсъдимия производството по делото да бъде прекратено на основание чл.24, ал.1, т.3 от НПК по отношение на всички престъпления, за които са му били повдигнати обвинения, поради настъпила абсолютна давност за наказателно преследване.

Повереникът на частните обвинители и жалбоподатели – С.Т., М. Т. и И. Т. поддържа оплакването за явна несправедливост на наложеното на подсъдимия Д.наказание.

Повереникът на частните обвинители Н., П. и Н. поддържа становище за правилност и законосъобразност на въззивното решение.

Прокурорът пледира за оставяне на жалбите без уважение.

Останалите страни не се явяват и не вземат становище по жалбата.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка на атакувания съдебен акт в пределите по чл. 347, ал. 1 от НПК, намери следното:

С присъда от 20.02.2019г., постановена по нохд № 531/14г., специализираният наказателен съд е признал подсъдимите както следва:

I. Подсъдимият И. В. Д. за:

I.1. Виновен в това, че в периода от 21.02.1997г. до неустановена дата през месец май 2009 г. в град Бургас, като физическо лице, без съответно разрешение извършвал по занятие банкови сделки - сключил като кредитодател с 19 физически лица 25 устни неформални договори за банков кредит в български лева и в чуждестранна валута на обща стойност 722 664 лева срещу лихва и обезпечения - ипотечи върху недвижими имоти, записи на заповед, издадени в негова полза и прехвърляне на вещни права върху недвижими имоти в негова полза с уговорката след връщане на главницата по съответния кредит да ги прехвърли обратно на собственика, за които се изисква такова разрешение по чл. 9, ал. 2, вр. чл. 1, ал. 2, т. 2 от Закона за банките и кредитното дело (отм. на 01.07.1997 г. с ДВ бр. 52 от 1997 г.), по чл. 1, ал. 4, т. 1, вр. ал. 1 от Закон за банките (отм. 01.01.2007 г. с ДВ бр. 59 от 2006 г.), по чл. 13, ал. 1 от Закона за кредитните институции (обн. ДВ бр. 59 от 2006 г. в сила от 01.01.2007 г.), като с дейността си причинил на заемополучателите и учредителите на обезпечения за предоставените заеми значителни вреди на обща стойност 279 945 лева и получил значителни неправомерни доходи в размер на 258 456 лева, поради което на основание чл. 252, ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК е осъден на 3 (три) години лишаване от свобода и глоба в размер на 3 000 лв.

С първоинстанционната присъда подс. Д. е бил признат за невиновен по част от елементите на престъпленията, както и за част от деянията, за които е бил предаден на съд за престъпление по чл. 252, ал.2 от НК, като на осн. чл. 304 от НПК е оправдан относно посочените обстоятелства, деяния, както и относно квалификацията на престъплението по чл. 20, ал. 2 вр. ал. 1 от НК.

I.2. за виновен, в това, че на 11.08.1998 г. в гр. Бургас е извършил сделка с имущество, за което знаел, че е придобито от него чрез престъпление по чл. 252 от НК – сключил договор за замяна на недвижим имот с Г. Б. и М. Б. и по този начин отчуждил жилище- апартамент /мезонет/ на трети етаж и четвърти етаж - десен, находящ се в град Бургас, ул. П. К. № 9, на стойност 97 790 лева, като имуществото е в особено големи размери и случаят е особено тежък, поради което и на основание чл. 253, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 55, ал. 1, т. 1 вр. чл. 2 от НК е осъден на 2 (две) години и 6 (шест) месеца лишаване от свобода и глоба в размер на 9 000 лева.

Подсъдимият Д. е признат за невиновен в това да е извършил горното престъпление в съучастие с подс. М. В. като извършител, поради което и на основание чл. 304 от НПК е оправдан за предявеното обстоятелство, както и относно квалификацията на деянието по чл. 20, ал. 2 вр. ал. 1 от НК.

Осъден е на осн. чл. 253, ал. 4 вр. чл. 2 от НК да заплати в полза на държавата сумата от 97 790 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

I.3. за виновен в това, че на 26.03.1999 г. в гр. Бургас извършил сделка с имущество, за което знаел, че е придобито от него чрез престъпление по чл. 252 от НК – като продавач сключил с купувача И. В. и М. В. договор за покупко-продажба на недвижим имот и по този начин отчуждил жилище - апартамент № 136, на четвърти етаж във вход "3" на жилищна сграда - блок № 46 "Б", гр. Бургас, на стойност 41 290 лева, като имуществото е в особено големи размери и случаят е особено тежък, поради което и на основание чл. 253, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 55, ал. 1, т. 1 вр. чл. 2 от НК е осъден на 2 (две) години лишаване от свобода и глоба в размер на 8 000 лева.

Подсъдимият Д. е признат за невиновен в това горното деяние да е извършено два пъти, поради което и на основание чл. 304 от НПК е оправдан по обвинението за това обстоятелство и относно квалификацията по ал. 2, т. 2 на чл. 253 от НК.

На осн. чл. 253, ал. 4 вр. чл. 2 от НК подсъдимият Д. е осъден да заплати в полза на държавата сумата от 41 290 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

I.4. за виновен в това, че на 29.04.1999 г. в гр. Бургас извършил сделка с имущество, за което знаел, че е придобито от него чрез престъпление по чл. 252 от НК – като продавач, сключил с купувача И. К. и Т. К. договор за покупко-продажба на недвижим имот, на стойност 41 710, като имуществото е в особено големи размери и случаят е особено тежък, ъпоради което и на основание чл. 253, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 55, ал. 1, т. 1 вр. чл. 2 от НК го осъдил на 2 (две) години лишаване от свобода и глоба в размер на 8 000 лева.

Признал го за невиновен по първоначалното обвинение деянието да е извършено при квалифициращия признак по ал. 2, т. 2 на чл. 253 от НК.

На осн. чл. 253, ал. 4 вр. чл. 2 от НК осъдил подс. Д. да заплати в полза на държавата сумата от 41 710 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

I.5. за виновен в това, че на 29.02.2000г. в гр. Бургас извършил сделка с имущество за което знаел, че е придобито от него чрез престъпление по чл. 252 от НК – като продавач, сключил с купувача К. Г. договор за покупко- продажба на недвижим имот и по този начин отчуждил жилище- апартамент № 80, находящ се в гр. Бургас, на стойност 29 360 лева, като имуществото е в особено големи размери и случаят е особено тежък, поради което на осн. чл. 253, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 55, ал. 1, т. 1 вр. чл. 2 от НК го осъдил на 2 (две) години лишаване от свобода и глоба в размер на 8 000 лв.

Признал го за невиновен по първоначалното обвинение деянието да е извършено при квалифициращия признак на ал. 2, т. 2 на чл. 253 от НК.

На осн. чл. 253, ал. 4 вр. чл. 2 от НК осъдил подс. Д. да заплати в полза на държавата сумата от 29 360 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

I.6. за виновен в това, че на 15.03.2000 г. в гр. Бургас извършил сделка с имущество, за което знаел, че е придобито от него чрез престъпление по чл. 252 от НК – като продавач, сключил с купувача Ж. Р. договор за покупко-продажба на недвижим имот и по този начин отчуждил жилище - апартамент-десен, находящ се в гр. Бургас на стойност 33 920 лева, като имуществото е в особено големи размери

и случаят е особено тежък, поради което и на основание чл. 253, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 55, ал. 1, т. 1 вр. чл. 2 от НК е осъден на 2 (две) години лишаване от свобода и глоба в размер на 8 000 лева.

Признат е за невиновен по първоначалното обвинение за квалифициращия признак деянието да е осъществено по ал. 2, т. 2 на чл. 253 от НК.

На осн. чл. 253, ал. 4 вр. чл. 2 от НК осъдил подс. Д. да заплати да в полза на държавата сумата от 33 920 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

I.7. за невиновен в това на 08.05.2000 г. в гр. Бургас да е извършил финансова операция със средства, за които да е знаел, че са придобити от него чрез престъпление по чл. 252 от НК като е заплатил в брой цената по сключения от него като купувач с продавача "Б." ООД, представлявано от Д. А. У., договор за покупко-продажба на недвижим имот и по този начин придобил 140/9553 идеални части от дворно място, заедно с изградената в имота Жилищна сграда № 1, мезонет, на стойност 110 338 лева, като деянието да е извършено повече от два пъти, средствата да са в особено големи размери и случаят да е особено тежък, поради което и на основание чл. 304 от НПК го оправдал изцяло по първоначално повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 253, ал. 4 вр. ал. 2, т. 2 вр. ал. 1 от НК.

I.8. за невиновен в това, че на 15.08.2001 г. в гр. Бургас да е извършил финансова операция със средства, за които да е знаел, че са придобити от него чрез престъпление по чл. 252 от НК, като е заплатил в брой цената по сключения от него като купувач с продавачите И. П. и Т. П. договор за покупко-продажба на недвижим имот и по този начин придобил апартамент заедно с избено помещение, заедно с 2, 960 % идеални части от общите части на сградата и правото на строеж върху терена, на стойност 64 978 лева, като горното деяние да е извършено повече от два пъти, средствата да са в особено големи размери и случаят да е особено тежък, поради което и на основание чл. 304 от НПК го оправдал изцяло по първоначално повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 253, ал. 4 вр. ал. 2, т. 2 вр. ал. 1 от НК.

I.9. за виновен в това, че на 06.03.2002 г. в гр. Бургас извършил сделка с имущество, за което знаел, че е придобито от него чрез престъпление по чл. 252 от НК – като продавач, сключил с купувача Ж. Т. договор за покупко-продажба на недвижим имот и по този начин отчуждил жилище- апартамент, заедно с избено помещение № 7, както и идеални части от общите части на сградата и правото на строеж върху терена, на стойност 35 908 лева, като имуществото е в особено големи размери и случаят е особено тежък, поради което и на основание чл. 253, ал. 4 вр. ал. 1 вр. чл. 55, ал. 1, т. 1 вр. чл. 2 от НК го осъдил на 2 (две) години лишаване от свобода и глоба в размер на 8 000 лв.

Признал го невиновен по първоначалното обвинение деянието да е извършено при квалифициращия признак на ал. 2, т. 2 на чл. 253 от НК.

Осъдил го на осн. чл. 253, ал. 5 вр. чл. 2 от НК да заплати в полза на държавата сумата от 35 908 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

I. 10. За виновен в това, че на 24.07.2002 г. в гр. Бургас извършил сделка с имущество, за което знаел, че е придобито от него чрез престъпление по чл. 252 от НК – като продавач сключил с купувача Г. К. договор за покупко-продажба на недвижим имот и по този начин отчуждил жилище, заемащо целия трети етаж на триетажна масивна жилищна сграда, находяща се в гр. Бургас, ведно със

съответните идеални части от правото на строеж върху мястото, както и дъсчена барака, построена в имота, на стойност 89 673 лева, като имуществото е в особено големи размери и случаят е особено тежък, поради което и на основание чл. 253, ал. 4 вр. ал. 1 вр. чл. 55, ал. 1, т. 1 вр. чл. 2 от НК го осъдил на 2 (две) години лишаване от свобода и глоба в размер на 9 000 лева.

Признал го невиновен по първоначалното обвинение деянието да е извършено при квалифициращия признак на ал. 2, т. 2 на чл. 253 от НК.

Осъдил го на осн. чл. 253, ал. 5 вр. чл. 2 от НК да заплати в полза на държавата сумата от 89 673 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

I.11. за невиновен в това, че на 22.08.2002 г. в гр. Бургас да е извършил финансова операция със средства, за които да е знаел, че са придобити от него чрез престъпление по чл. 252 от НК като е заплатил в брой цената по сключения от него като купувач с продавача СД "Б.-Е. – П. и сие" договор за покупко-продажба на недвижим имот и по този начин отчуждил поземлен имот, ведно с построените в него масивна и полумасивни постройки - мандра, на стойност 107 100 лева, като деянието да е извършено повече от два пъти, средствата да са в особено големи размери и случаят да е особено тежък, поради което и на основание чл. 304 от НПК го оправдал изцяло по първоначално повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 253, ал. 4 вр. ал. 2, т. 2 вр. ал. 1 от НК.

I.12. за невиновен в това на 05.09.2002 г. в гр. Бургас да е извършил финансови операции със средства, за които да е знаел, че са придобити от него чрез престъпление по чл. 252 от НК като е открил в "Райфайзенбанк- България" ЕАД разплащателна сметка в евро, в която внесъл в брой 60 000 евро, които на същият ден превалутирал в шатски долари и внесъл в друга сметка, откъдето ги изтеглил в брой превалутирани в 117 349. 80 лева, като деянието да е извършено повече от два пъти, средствата да са в особено големи размери и случаят да е особено тежък, поради което и на основание чл. 304 от НПК го оправдал изцяло по първоначално повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 253, ал. 4 вр. ал. 2, т. 2 вр. ал. 1 от НК.

I.13. за невиновен в това, че на 17.09.2002 г. в гр. Бургас е извършил финансови операции със средства, за които да е знаел, че са придобити от него чрез престъпление по чл. 252 от НК като е извършил паричен превод от "Райфайзенбанк- България" ЕАД по сметка на М. М. в "Райфайзенбанк" в Германия на сумата от 5 000 евро, с левова равностойност 9 750 лева, като деянието да е извършено повече от два пъти, поради което и на основание чл. 304 от НПК го оправдал изцяло по първоначално повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 253, ал. 2, т. 2 вр. ал. 1 от НК.

I.14. за невиновен в това на 01.10.2002 г. на неустановено място на територията на Федерална Република Германия да е извършил финансова операция със средства, за които да е знаел, че са придобити от него чрез престъпление по чл. 252 от НК като е заплатил в брой като купувач цената на закупения от лек автомобил "БМВ", Модел "740D", на стойност 66 468 евро, с левова равностойност 130 000. 01 лева, като деянието да е извършено повече от два пъти, средствата да са в особено големи размери и случаят да е особено тежък, поради което и на основание чл. 304 от НПК го оправдал изцяло по първоначално повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 253, ал. 4 вр. ал. 1 от НК.

I.15. за невиновен в периода от 05.08.2004 г. до 13.12.2005 г. в гр. Бургас, при условията на продължавано престъпление, да е извършил финансови операции с

имущество - парични средства в размер на 63 700 лева, за които да е знаел, че са придобити от него чрез престъпление по чл. 252 от НК, като деянието да е извършено повече от два пъти, имуществото да е в особено големи размери и случаят да е особено тежък, поради което и на основание чл. 304 от НПК го оправдал изцяло по първоначално повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 253, ал. 5 вр. ал. 3, т. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК.

I.16. за виновен в това, че на 29.02.2008 г. в гр. Несебър, при условията на продължавано престъпление, е извършил финансови операции – извършил две сделки с имущество на обща стойност 114 048 лв. като деянието е извършено със средства и имущество, за които е знаел, че са придобити от него чрез тежко умишлено престъпление - престъпление по чл. 252 от НК, като средствата и имуществото са в особено големи размери, случаят е особено тежък и деянието е извършено два пъти, поради което на основание чл. 253, ал. 5 вр. ал. 4 вр. ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 и ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 вр. чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК го осъдил на 3 (три) години лишаване от свобода и глоба в размер на 8 000 лева.

Оправдал го първоначалното обвинение относно разликата от 6 279 лв. за и от 6 272 лв. до стойностите на двата имота, заложили в обвинението, както и относно това деянието да е извършено в периода от 26.10.2007 г. до 01.12.2009 г. и да е извършил деянията, включени в продължаваното престъпление и осъществени съответно на 26.10.2007 г; на 28.12.2007 г; в периода от 27.02.2008 г. до 25.06.2008 г.; на 01.12.2009 година.

Осъдил подсъдимия Д. на основание чл. 253, ал. 6 от НК да заплати в полза на държавата сумата от 114 048 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

I.17. за виновен в това, че в периода м. юни - до 12.07.2007г. при условията на продължавано престъпление, в гр. Ахелой, Поморие и Бургас, с цел да набави за себе си имотна облага, принудил М. Х. Т. чрез заплашване, включително и за убийство на сина му Х. М. Т. да извърши нещо противно на волята му: да прехвърли, в качеството си на собственик, заедно със съпругата си И. С. Т., множество недвижими имоти (подробно описани в присъдата в 11 пункта) и с това, на 12.07.2007г., в гр. Несебър причинил на М. Х. Т. и И. С. Т. значителни имуществени вреди в размер на 516 328 лева и деянието е придружено със заплахата за убийство, поради което и на основание чл. 214, ал. 2, т. 1 и т. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 213а ал. 2, т. 1 и ал. 3, т. 2 вр. чл. 26, ал. 1 вр. чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК е осъден на 3 (три) години лишаване от свобода и глоба в размер на 7 000 лв.

Признал го за невинен и го оправдал по първоначалното обвинение деянието да е извършено в периода от неустановена дата от началото на месец октомври 2006 г. до месец юни 2007 г. както и в това да е извършил деянията, включени в продължаваното престъпление по първоначалното обвинение и осъществени на:

- неустановена дата от началото на месец октомври 2006 г. до 19.10.2006 г. в гр. Поморие, с пострадал М. Х. Т. с предмет земеделска земя - нива, находяща се в местността "Резервоара" в землището на с. Ахелой;

- в периода от неустановена дата през месец май 2007 г. до 29.05.2007 г. в гр. Поморие и гр. Бургас, с пострадал М. Х. Т. и предмет - право на строеж за изграждане на втори и трети жилищни етажи, мансарден и тавански етаж с обща РЗП 380 кв. м, от предвидената за изграждане жилищна сграда в поземлен имот с идентификатор 51500.503.198 върху 1/2 идеална част от площта на поземления имот от 2268 кв. м., находящ се в гр. Несебър;

- в периода от неустановена дата през месец юни 2007 г. до 12.07.2007г в гр. Ахелой, Поморие и Бургас, с пострадал М. Х. Т. и предмет - недвижими имоти, разположени във вход "3" на сграда с идентификатор 51500.508.75. 1, изградена на етап "груб строеж" в поземлен имот с идентификатор 51500.508.75 по кадастралната карта на град Несебър – 2 бр. апартаменти, подробно описани в присъдата.

I.18. за невиновен в това, че в периода от 15.04.1998 г. - 30.04.2010 г. в гр. Бургас, при условията на продължавано престъпление да е избегнал установяването и плащането на данъчни задължения в особено големи размери - 412 947 лева, като не подал пред ТД на НАП - Бургас изискуемите годишни данъчни декларации по чл. 41 ЗОДФЛ (в сила от 01. 01 1998 г. - ДВ № 118/97 г. до 01.01.2007 г. - ДВ № 95/2006 г.) и по чл. 50 от ЗДФЛ (в сила от 01.01.2007 г. - ДВ № 95/2006 г.), поради което и на основание чл. 304 от НПК го оправдал изцяло по повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 255, ал. 3 вр. ал. 1, т. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК.

Съдът е определил на подсъдимия Д. на основание чл. 23, ал.1 от НК едно общо, най-тежко наказание в размер на 3 (три) години лишаване от свобода и глоба в размер на 9000 лева.

Приспаднал е на основание чл. 59, ал.1 от НК от така определеното общо, най- тежко наказание лишаване от свобода на подсъдимия Д. времето на предварително задържане, както и времето, през което подсъдимият е бил с мярка за неотклонение "Домашен арест".

На осн. чл. 66, ал. 1 от НК съдът е отложил изпълнението на така определеното общо, най-тежко наказание за изпитателен срок от 5 (пет) години.

С първоинстанционната присъда СНС осъдил подсъдимия Д. да заплати на гражданския ищец и частен обвинител И. С. Т. сумата от 70 703 лв., представляващи обезщетение за имуществени щети, причинени от престъплението по чл. 252, ал. 2 вр. ал. 1 от НК, ведно със законната лихва от датата на извършване на престъплението, а именно 29.05.1998 г. до окончателното ѝ изплащане, като за разликата над тази сума от 3 745 лв. до пълния претендиран размер от 74 448 лв. е отхвърлил гражданския иск като неоснователен.

Подсъдимият Д. е осъден да заплати държавна такса върху уважената част на гражданския иск.

II. Подсъдимата М. Ж. В. за

II.1. невиновна, в това на неустановена дата през месец септември 2005 г. в гр. Бургас в съучастие с И. Д. като помагач, умишлено да го е улеснила да извършва без съответно разрешение по занятие банкови сделки – сключването като кредитодател на устен неформален договор за банков кредит с А. Д. Б., като кредитополучател с предмет на договора - главница в размер на 8 000. 00 щатски долара с легова равностойност 12 632 лева и задължение за лихва в размер на 8 % върху главницата, дължима ежемесечно със срок на връщане 1 година, като кредитът да е бил обезпечен със запис на заповед за сумата от 8 000 щатски долара без определен срок, в резултат на което да е причинила на последния значителни вреди в размер на 15 149 лева, поради което и на основание чл. 304 от НПК я оправдал изцяло по повдигнатото ѝ обвинение за извършено престъпление по чл. 252, ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 20, ал. 4 от НК.

II.2. за невиновна, в това на 11.08.1998 г. в гр. Бургас, в съучастие с подсъдимия Д., като извършител, да е извършила сделка с имущество, за което да е знаела, че е придобито от подсъдимия Д. чрез престъпление по чл. 252 от НК – да е

сключила договор за замяна на недвижим имот с Г. Б. и М. Б. и по този начин отчуждила жилище - апартамент /мезонет/ на трети етаж и четвърти етаж, на стойност 97 790 лева, като имуществото да е в особено големи размери и случаят да е особено тежък, поради което на осн. чл. 304 от НПК я оправдал изцяло по повдигнатото ѝ обвинение за извършено престъпление по чл. 253, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 вр. ал. 1 от НК.

II. За невиновна в това, че в периода от 05.08.2004 г. до 11.08.2006 г. в гр. Бургас, при условията на продължавано престъпление, да е извършила финансови операции и да е прикрила произхода на имущество - парични средства на обща стойност 241 154. 13 лева като е придобила имущество – парични средства на стойност 41 300 лв., всичко на обща стойност 282 454, 13 лв., за които да е знаела, че са придобити от подс. Д. чрез престъпление по чл. 252 от НК, като деянието да е извършено два пъти, имуществото е в особено големи размери и случаят да е особено тежък, поради което основание чл. 304 от НПК я оправдал изцяло по първоначално повдигнатото ѝ обвинение за извършено престъпление по чл. 253, ал. 5 вр. ал. 3, т. 2 вр. ал. 1 и ал. 2 вр. чл. 26, ал. 1 от НК.

II.4. за невиновна в това, че в периода от 26.03.2007 г. до 02.12.2009 г. в гр. Бургас, при условията на продължавано престъпление, да е извършила финансови операции и да е прикрила произхода на имущество - парични средства на обща стойност 1 138 323 лева и да е придобила имущество на стойност 83 787. 76 лева, всичко на обща стойност 1 222 110. 76 лева, за които да е знаела, че са придобити от подсъдимия Д. чрез тежко умишлено престъпление - престъпление по чл. 252 от НК, като деянието да е извършено повече от два пъти, имуществото да е в особено големи размери и случаят да е особено тежък, поради което на основание чл. 304 от НПК я оправдал изцяло по първоначално повдигнатото ѝ обвинение за извършено престъпление по чл. 253, ал. 5 пр. 2 вр. ал. 4 пр. 2 и пр. 3 вр. ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 пр. 1 и пр. 7 и ал. 1 пр. 1 пр. 3 и пр. 4, вр. чл. 26, ал. 1 от НК.

С присъдата съдът се е произнесъл по веществените доказателства.

По жалба на подсъдимия Д., на частните обвинители Т. Н., Р. П., И. Д., С. Г., М. Т., И. Т., С. Т., Т. Н., И. Т. и допълнения към част от тях е било образувано внохд № 372/19г. по описа на Апелативния специализиран наказателен съд.

С решение № 201947 от 28.04.2020г., постановено по внохд № 372/19г., Апелативният специализиран наказателен съд упражнил правомощията си по чл. 337, ал.1, т.2 от НПК, като:

- изменил първоинстанционната присъда в частта, с която подсъдимият Д. е бил признат за виновен и осъден за това, че на 29.02.2008г. в гр. Несебър, при условията на продължавано престъпление е извършил финансови операции – извършил е две сделки с имущество на обща стойност 114 048 лв, като деянието е извършено със средства и имущество, за които е знаел че е придобито от него чрез тежко умишлено престъпление - престъпление по чл. 252 от НК, като средствата и имуществото са в особено големи размери, случаят е особено тежък и деянието е извършено два пъти, като вместо това е постановил, че предикатното престъпление се изразява в такова по чл. 214, ал. 2, т. 1 и т. 2 във връзка с ал.1 във връзка с чл. 213а, ал. 3, т. 2 във връзка с чл. 26, ал. 1 от НК;

- отменил първоинстанционната присъда в гражданско-осъдителната част и вместо това отхвърлил предявения от И.С. Т. срещу подс. Д.граждански иск за сумата от 70 703 лв., представляващи обезщетение за имуществени вреди, поради погасяването на вземането по давност;

- потвърдил присъдата в останалата част.

Върховният касационен съд, като обсъди доводите на страните и в пределите на чл. 347 ал.1 от НПК, намери следното :

I. По искането на подсъдимия за прекратяване на наказателното производство поради изтичане на абсолютната давност за наказателно преследване на основание чл. 24, ал. 1, т. 3 от НПК.

Предмет на настоящото производство са множество обвинения за различни престъпления, за които се твърди, че са извършени в изключително продължителен период от време, което предполага преценка за наличието на изтекла давност за всяко от отделните деяния самостоятелно.

I.1. Неоснователно е искането за прекратяване на наказателното производство по обвинението, за което е бил признат и осъден подсъдимият Д. за престъпление по чл. 252, ал. 2 във връзка с ал.1 от НК, извършено в периода от 21.02.1997г. до неустановена дата през м.05.2009 година, с двадесет и пет отделни деяния, подробно описани в мотивите на въззивното решение (л.90 - л.101 от внохд № 372/19г. на АСНС). В санкционната част на нормата на чл. 252, ал. 2 НК законодателят е предвидил за този състав на престъпление наказание "лишаване от свобода" за срок от пет до десет години и "глоба" от 5 000 до 10 000 лева. Съгласно разпоредбата на чл. 80, ал. 1, т. 3 НК наказателното преследване да се изключва по давност, когато не е възбудено в срок от десет години от довършване на престъплението по чл. 252, ал. 2 НК, а разпоредбата на чл. 81, ал. 3 НК – че независимо от възбуждането на наказателно преследване и впоследствие неговото спиране или прекъсване, то (наказателното преследване) се изключва ако от довършване на престъплението е изминал срок, надвишаващ с една втора този по чл. 80 НК.

Срокът по чл. 81, ал. 3, във вр. с чл. 80, ал. 1, т. 3 НК по настоящото производство изтича в края на м.05.2024г., поради което не е налице към настоящия момент. Съгласно чл. 80, ал. 3 от НК давността за преследване започва от довършването на престъплението, при опит и приготвяне - от деня, когато е извършено последното действие, а за престъпленията, които траят непрекъснато, както и за продължаваните престъпления - от прекратяването им. Доколкото обвинението е за продължавано престъпление по смисъла на чл. 26, ал. 1 от НК, довършено с последното включено в него деяние на неустановена дата през м.05.2009г., именно от този момент започва да тече и срокът на абсолютната давност за наказателно преследване.

I.2. Частично основателно е искането за прилагане на института на абсолютната давност за наказателно преследване по отношение на обвиненията по чл. 253, ал. 3 от НК, по чл. 253, ал. 4 от НК, по чл. 253, ал. 5 от НК (в редакцията на текстовете към отделните дати на инкриминираните отделни престъпления). С оглед предвидените наказания в санкционните им части, приложими са нормите на чл.80, ал.1, т.2 от НК, съгласно която наказателното преследване се изключва по давност, когато не е възбудено в продължение на 15 (петнадесет) години за деяния, наказуеми с лишаване от свобода повече от десет години. Съгласно разпоредбата на чл. 81, ал. 3 от НК независимо от спирането или прекъсването на давността наказателното преследване се изключва, ако е изтекъл срок, който надвишава с една втора срока, предвиден в предходния текст, т.е. в конкретния случай абсолютния давностен срок за наказателно преследване е 22 (двадесет и две) години и 6 (шест) месеца от извършване на конкретното деяние.

С оглед на това, по отношение на отделните престъпления по чл. 253, ал. 2, ал. 3, ал. 4 и ал. 5 от НК (в различните редакции на материалния закон към момента

на отделно инкриминираните деяния) от НК касационният съд следва не само да прекрати воденото наказателно производство и има задължение преди това да отмени постановените първоинстанционен и въззивен съдебен акт, в частите им касаещи деянията (независимо от това дали деецът е осъден или оправдан по тях), за които е изтекла абсолютната давност за наказателно преследване, а именно за:

- престъплението, извършено на 11.08.1998 г. в гр. Бургас, чрез сделка с имущество - договор за замяна на недвижим имот с Г. Б. и М. Б. и отчуждаване на жилище - апартамент, на стойност 97 790 лева;

- престъплението, извършено на 26.03.1999 г. в гр. Бургас, чрез сделка с имущество, договор за покупко-продажба с купувача И. В. и М.В. на недвижим имот и отчуждаване на жилище - апартамент на стойност 41 290 лева;

- престъплението, извършено на 29.04.1999 г. в гр. Бургас, чрез сделка с имущество, договор за покупко - продажба с купувача И. К. и Т.К. на недвижим имот, на стойност 41 710;

- престъплението, извършено на 29.02.2000 г. в гр. Бургас, чрез сделка с имущество, договор за покупко-продажба с купувача К. Г. на недвижим имот на стойност 29 360 лева;

- престъплението, извършено на 15.03.2000 г. в гр. Бургас, чрез сделка с имущество, договор за покупко - продажба с купувача Ж. Р. на недвижим имот на стойност 33 920 лева;

- престъплението, извършено на 08.05.2000 г. в гр. Бургас, изразяващо се в извършване на финансова операция със средства, чрез заплащане в брой цената по сключения от него като купувач с продавача "Б." ООД, договор за покупко-продажба на недвижим имот на стойност 110 338 лева;

- престъплението, извършено на 15.08.2001 г. в гр. Бургас, изразяващо се в извършване на финансова операция със средства, чрез заплащане в брой цената по сключения от него като купувач с продавачите И. П. и Т. П. договор за покупко-продажба на недвижим имот на стойност 64 978 лева.

Абсолютната давност е изтекла и за престъплението по чл. 253, ал. 2, т. 2 във връзка с ал.1 от НК, осъществено на 17.09.2002г., по което подсъдимият Д. е бил оправдан от първия съд и което се е изразявало в осъществяване на финансови операции със средства, чрез извършване на паричен превод от "Райфайзенбанк - България" ЕАД по сметка на М. М. в "Райфайзенбанк" в Германия на сумата от 5 000 евро, с легова равностойност 9 750 лева. Съгласно санкционната част на разпоредбата на чл. 253, ал. 2, т. 2 от НК (в редакцията към момента на извършване на престъплението), наказанието е лишаване от свобода от една до осем години и глоба от пет до двадесет хиляди лева, т.е. приложими са сроковете по чл. 81, ал. 3 във връзка с чл. 80, ал.1, т. 3 от НК. Абсолютният давностен срок от 15 години е изтекъл на 17.09.2017 година, поради което съдебните актове на първия и въззивния съд подлежат и в тази част на отмяна, а наказателното производство следва да бъде прекратено на осн. чл. 24, ал.1, т.3 от НПК.

По отношение на останалата част на обвинението за отделни престъпления по чл. 253 от НК, съответно осъществени както следва : на 06.03.2002г.; 24.07.2002г.; 22.08.2002г.; 05.09.2002г.; 01.10.2002г.; периода от 05.08.2004г.- 13.12.2005г. и 29.02. 2008г., предвиденият по чл. 81, ал. 3 във връзка с чл. 80, ал. 1, т. 2 от НК давностен срок не е изтекъл, поради което искането за отмяна на съдебните актове на първоинстанционния и въззивния съд и прекратяването на наказателното производство е неоснователно.

I.3. По обвинението по чл. 214, ал.2, т.1 и т. 2 във връзка с ал.1 във връзка с чл.213а, ал.2 и ал.3 във връзка с чл.26, ал.1 от НК, по което е постановено осъждане на жалбоподателя Д. от предходните инстанции, също не е изтекла предвидената давност за наказателно преследване. Предвидената в нормата санкция за престъплението е лишаване от свобода от пет до петнадесет години, глоба от пет хиляди до десет хиляди лева и конфискация до 1/2 от имуществото на дееца, което предпоставя давностният срок да е 22 (двадесет и две) години и 6 (шест) месеца от извършване на престъплението. Съгласно обвинението това престъпление е осъществено в периода от м.06.2007г. до 12.07.2007г., т.е. абсолютният давностен срок за наказателното преследване за това престъпление изтича на 12.01.2030 г.

С оглед на това неоснователно е искането на жалбоподателя постановените от инстанциите съдебни актове в частта им, касаеща и това обвинение, да бъдат отменени, а наказателното производство- да се прекрати поради изтичане на предвидената в закона давност.

I.4. По обвинението по чл.255, ал.3 във връзка с ал.1, т.1 във връзка с чл.26, ал.1 от НК, по което жалбоподателят е бил оправдан и за което е посочен период на осъществяването му – от 15.04.1998г.- 30.04.2010година, давността за наказателно преследване също не е изтекла. Предвидената санкция (от три до осем години лишаване от свобода и конфискация на част или на цялото имущество на виновния) указва на 15 - годишен давностен срок по смисъла на чл. 81, ал. 3 във връзка с чл. 80, ал. 1, т. 3 от НК, който започва да тече от момента на прекратяването на продължаваното престъпление – 30.04.2010 година и който понастоящем не е изтекъл.

II. При така изтъкнатото и с оглед констатираната изтекла погасителна давност за значителна част от обвиненията, за които е бил предаден на съд и по които е налице произнасяне от страна на контролираните инстанции, е от особено значение да се очертаят пределите на настоящата касационна проверка.

Определящи по този въпрос са не само непогасените по давност обвинения срещу подсъдимия, но и обстоятелството по чия инициатива се развива настоящето касационно производство в контекста на характерните особености на касационната проверка и специфичните изисквания към съдържанието на касационните жалби.

II.1. Преди всичко, в предметния обхват на обвинението срещу касатора Д., като непогасени по давност са обвиненията за:

- по чл. 252, ал.2 във връзка с ал.1 от НК, по което е бил осъден при условията на чл. 55, ал.1, т.1 от НК на 3 години лишаване от свобода и глоба в размер на 3000 лева;

- по чл. 253, ал. 4 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 06.03.2002г., по което жалбоподателят е осъден и при условията на чл. 55, ал.1, т.1 му е наложено наказание 2 (две) години лишаване от свобода и глоба в размер на 8 000 лв, като е постановено на осн. чл. 253, ал. 5 вр. чл. 2 от НК да заплати в полза на държавата сумата от 35 908 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

- по чл. 253, ал. 4 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 24.07.2002 г. в гр. Бургас, по което жалбоподателят е осъден и при условията на чл. 55, ал. 1, т. 1 вр. чл. 2 от НК му е наложено наказание 2(две) години лишаване от свобода и глоба в размер на 9 000 лева, като на осн. чл. 253, ал. 5 вр. чл. 2 от НК подсъдимият е осъден да заплати в полза на държавата сумата от 89 673 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението;

- по чл. 253, ал. 4 във връзка с ал. 2, т. 2 във връзка с ал.1, осъществено на 22.08.2002 г., по което жалбоподателят е признат за невинен и оправдан.

- по чл. 253, ал.4 във връзка с ал.2, т.2 във връзка с ал.1 от НК, осъществено на 05.09.2002г., по което жалбоподателят е бил признат за невиновен и оправдан.;

- по чл. 253, ал.4 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 01.10.2002г. на територията на Федерална република Германия, по което жалбоподателят е признат за невинен и оправдан.;

- по чл. 253, ал.5 във връзка с ал.3, т.2 във връзка с ал.1 във връзка с чл.26, ал.1 от НК, осъществено в периода от 05.08.2004г. до 13.12.2005г., по което подсъдимият Д. е бил признат за невиновен и оправдан.

-по чл. 253, ал. 5 във връзка с ал. 4 във връзка с ал. 3, т. 2 във връзка с ал. 2 и ал. 1 във връзка с чл. 26, ал.1 от НК, извършено на 29.02.2008г., по което жалбоподателят е бил признат за виновен и при условията на чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК му е наложено наказание 3 (три) години лишаване от свобода и глоба в размер на 8 000 лева, като на основание чл. 253, ал. 6 от НК е бил осъден и да заплати в полза на държавата сумата от 114 048 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението;

- по чл. 214, ал. 2, т.1 и т. 2 във връзка с ал.1 във връзка с чл. 213а, ал. 2 и ал. 3, т. 2 във връзка с чл. 26, ал. 1 от НК, извършено в периода м. 06. - до 12.07.2007г., по което деецът е признат за виновен и при условията на чл.55, ал.1, т.1 от НК му е наложено наказание 3 (три) години лишаване от свобода и глоба в размер на 7000 лева;

- по чл. 255, ал. 3 във връзка с ал. 1, т. 1 във връзка с чл.26, ал.1 от НК, осъществено в периода от 15.04.1998г. - до 30.04.2010 година, по което жалбоподателят е бил признат за невиновен и оправдан.

II.2. На следващо място дължимата преценка за обхвата и пределите на касационния контрол изисква по необходимост съобразяване на това от коя страна е сезирана касационната инстанция, доколкото то е било надлежно и съобразено с изискванията на чл. 351 от НПК, респ. какви са релевираните касационни основания и с какви конкретни доводи са защитени съответните оплаквания.

Видно от съдържанието на касационната жалба на подсъдимия Д. предмет на атакуване се явява тази част от въззивното решение, с което потвърдена наказателно - осъдителната част на първоинстанционната присъда.

В оправдателните части отсъства касационен протест, както и съответна жалба на частните обвинители.

Следователно, независимо, че за част от престъпленията, изброени по – горе не е изтекла предвидената в закона давност за наказателно преследване, предмет на касационната проверка е единствено тази част на въззивното решение, с което е потвърдена наказателно – осъдителната част на първоинстанционната присъда, т.е. за осъжданията по:

а) чл. 252, ал.2 във връзка с ал.1 от НК;

б) по чл. 253, ал. 4 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 06.03.2002г.;

в) по чл. 253, ал. 4 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 24.07.2002г.;

г) чл. 253, ал. 5 във връзка с ал. 4 във връзка с ал. 3, т. 2 във връзка с ал. 2 и ал. 1 във връзка с чл. 26, ал.1 от НК, извършено на 29.02.2008г.;

д) по чл. 214, ал. 2, т.1 и т. 2 във връзка с ал.1 във връзка с чл. 213а, ал. 2 и ал. 3, т. 2 във връзка с чл. 26, ал. 1 от НК, извършено в периода м. 06. - до 12.07.2007година.

Прочитът на съдържанието в касационните жалби указва на извода, че частните обвинители атакуват размера на наложеното по чл.214 от НК наказание, като явно несправедливо – т.е. заявяват единствено оплакване за наличието на касационното основание по чл.348, ал.1, т.3 от НПК, което предполага произнасяне по него едва след извършване на проверка за наличие на съществени процесуални нарушения в дейността на съда и правилното приложение на закона, които се претендират в касационната жалба на подсъдимия.

III. По оплакването за наличие на касационното основание по чл.348, ал.1, т.2 от НПК.

Същото следва да се остави без обсъждане, доколкото надлежно сезиране за това касационно основание, отсъства.

Според касатора Д. обвиненията срещу подсъдимия били недоказани, тъй като по делото „не са събрани каквито и било безспорни гласни и писмени доказателства, доказващи от обективна и субективна страна, че подсъдимият е извършил престъпленията за които е обвинен“. Формално е заявено, че присъдата и решението почиват на предположения, а съдилищата са действали при нарушения на изискванията на чл. 305, ал. 3 и чл.107, ал. 3 от НПК. Не са изтъкнати каквито и да било конкретни доводи, в подкрепа на заявеното оплакване, поради което да е ясно точно в какво се изразяват недостатъците в процесуалната дейност на съдилищата.

ВКС в практиката си последователно и многократно е пояснявал, че в касационното производство, за разлика от въззивното, не съществува служебно начало, а съдът проверява атакувания акт единствено в частта и във връзка с отразените в сезиращите жалби/протест основания и данните, които ги подкрепят. Служебна проверка е допустима само по изключения – за случаите на допуснати процесуални нарушения с характер на безусловни, каквито в конкретния случай не се претендират. Разпоредбата на чл. 351, ал. 1 от НПК пояснява, че страните следва да посочат частта от присъдата или решението, която обжалват, в какво се състои касационното основание и данните, които го подкрепят, както и искането, което се прави, защото по този начин те очертават пределите на касационната проверка. Специфичният характер на касационния контрол предпоставя и специфични изисквания към съдържанието на касационните жалби/протест. Неизпълнението на законовите изисквания за съдържанието на касационната жалба/протест по чл. 351, ал. 1 от НПК е с процесуални последици както по отношение допустимостта им, така и във връзка с обхвата и пределите на касационната проверка и възможността на касационната инстанция да упражни правомощията си по същество (вж. Определение № 228 от 20.04.2007 г. на ВКС по н. д. № 363/2006 г., I н. о.; Решение № 161 от 15.03.2007 г. на ВКС по н. д. № 843/2006 г., I н. о.; Решение № 445 от 31.10.2008 г. на ВКС по к. н. д. № 468/2008 г., I н. о.,). Аргументацията, основана на твърдението за недоказаност на обвиненията срещу жалбоподателя и отсъствието на безспорни гласни и писмени доказателства по същността си пък представлява оплакване за необоснованост на въззивното решение. Необосноваността не е касационно основание измежду предвидените в чл. 348, ал. 1 от НПК, поради което не може да е предмет на проверка и произнасяне от касационния съд. Доказателствената обезпеченост на обвинението би могла да бъде оспорена единствено ако бъде оспорен реда за събиране и проверка на доказателствата по делото, а това не е направено в касационната жалба.

Поради това, въпреки че с жалбата се претендира процесуална незаконосъобразност на решението и доколкото не са изложени каквито и да било

данни в подкрепа на изразеното несъгласие от подсъдимия за осъждането му, тя не съставляват годно основание за произнасянето на съда, т. е. настоящото производство следва да се провери съдебния акт единствено по останалите оплаквания - относно правилното приложение на закона и справедливостта на наложеното наказание.

IV. По правилното приложение на материалния закон.

IV.1. По обвинението чл. 252, ал.2 във връзка с ал.1 от НК.

От фактическа страна е изяснено, че в периода от 21.02.1997г. до неустановена дата през месец май 2009 г. в град Бургас, подсъдимият в качеството си на физическо лице сключил като кредитодател с 19 физически лица 25 устни неформални договори за предоставяне на кредит в български лева и в чуждестранна валута на обща стойност 722 664 лева срещу лихва и обезпечения - ипотечи върху недвижими имоти, записи на заповед, издадени в негова полза и прехвърляне на вещни права върху недвижими имоти в негова полза с уговорката след връщане на главницата по съответния кредит да ги прехвърли обратно на собственика, като с дейността си причинил на заемополучателите и учредителите на обезпечения за предоставените заеми значителни вреди на обща стойност 279 945 лева и получил значителни неправомерни доходи в размер на 258 456 лева.

Съгласно Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2024 г. на ВКС по т. д. № 1/2020 г., ОСНК, предоставянето по заемане на заеми/кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства, не представлява банкова дейност и нейното осъществяване без разрешение не осъществява състава на престъплението по чл. 252, ал. 1 от НК. Ненужно е да се повтарят изведените в тълкувателния акт на ВКС принципни положения със задължителен характер относно същността и признаците на понятията „банкова сделка“, „кредитна институция“, „разрешителен режим“. Доколкото в настоящия случай е изяснено, че осъществената от дееца дейност не представлява „банкова сделка“, е очевидно че с осъждането по чл. 252 от НК е нарушен материалният закон, тъй като деянието му е несъставомерно от обективна страна.

С оглед изтъкнатото следва присъдата и въззивното решение в осъдителната част досежно обвинението по чл. 252, ал.2 във връзка с ал.1 от НК да бъдат отменени, а подсъдимият – оправдан по него.

IV.2. По обвиненията относно чл. 253, ал. 4 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 06.03.2002г.; по чл. 253, ал. 4 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 24.07.2002 г. и чл. 253, ал. 5 във връзка с ал. 4 във връзка с ал. 3, т. 2 във връзка с ал. 2 и ал. 1 във връзка с чл. 26, ал.1 от НК, извършено на 29.02.2008 година.

Първо, следва да се посочи, че по отношение на последното престъпление (извършено на 29.02.2008г.), въззивният съд е допуснал процесуално нарушение от категорията на съществените, с което е нарушил правата на подсъдимия, но което е допустимо да бъде отстранено от касационния съд, поради което не се констатира необходимост от връщане на делото за новото му разглеждане от друг състав на въззивния съд за отстраняването му.

С първоинстанционната присъда деецът е признат за виновен във вторичното престъпление по чл.253, ал.5 във връзка с ал.4 във връзка с ал.3, т.2 във връзка с чл.26, ал.1 от НК, с възприемане на конструкцията, че предмет на финансовите операции са средства с престъпен произход от престъпление по чл.252 от НК. С въззивното решение АСНС е изменил характера и вида на предикатната дейност, преквалифицирайки я като такава по чл. 214, ал.2, т.1 и т.2 във връзка с чл.213а,

ал.3, т.2 от НК – т.е. приемайки, че престъпния произход на имуществото (предмет на изпиране на пари) е в резултат не на престъпления против паричната и кредитната система, а е в резултат на престъпление против собствеността. Така на практика недопустимо е изменил съществена част от обвинението и неговата конструкция с факти, по които подсъдимият не се е защитавал. Независимо от това, не се налага делото да бъде върнато за ново разглеждане на въззивния съд, тъй като нарушенията са отстранени от настоящата инстанция, тъй като след отмяна на изменителната част на въззивното решение, на отмяна подлежи и първоинстанционната присъда, с която подсъдимият е бил осъден за престъпление по чл. 253 от НК с предикатно престъпление по чл. 252, ал. 1 от НК, по което ефективно се е бранил.

Решаващо за произнасянето по съставомерността на трите посочени престъпления по чл. 253 от НК се явява несъставомерността на предявената и посочена като предикатна дейност на престъплението по чл. 252, ал. 2 вр. ал. 1 от НК. Щом предикатната дейност не покрива обективните признаци на престъпен състав по НК, последващата дейност (в случая по „изпиране на пари“) също е несъставомерна.(вж. Р. № 210 от 31.01.2022 г. на ВКС по н. д. № 483/2018 г., II н. о.; Р. № 241 от 3.07.2023 г. на ВКС по н. д. № 73/2023 г., III н. о).

Затова, последица от отмяната на съдебните актове, в частта им относно осъждането на подсъдимия Д. за престъпление по чл.252, ал.2 от НК, се явява отсъствието на елемент от обективната страна и на фактическия състав на престъплението "изпиране на пари" – предикатното престъпление, поради което въззивният съдебен акт и потвърдената с него първоинстанционна присъда подлежат на отмяна и в тази му част, а подсъдимият следва да бъде оправдан по обвинението и за трите самостоятелни престъпления по чл. 253 от НК, осъществени на 06.03.2002г.; на 24.07.2002 г. и на 29.02.2008 година.

На отмяна следователно подлежат и съдебните актове и в частите, с които:

-на осн. 253, ал. 5 вр. чл. 2 от НК подсъдимият Д. е осъден да заплати в полза на държавата сумата от 35 908 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

- на осн.чл. 253, ал. 5 вр. чл. 2 от НК подсъдимият Д. е осъден да заплати в полза на държавата сумата от 89 673 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението;

-на осн. чл. 253, ал.6 от НК подсъдимият Д. е осъден да заплати в полза на държавата сумата от 114 048лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

IV.3. По обвинението по чл. 214, ал. 2, т.1 и т. 2 във връзка с ал.1 във връзка с чл. 213а, ал. 2 и ал. 3, т. 2 във връзка с чл. 26, ал. 1 от НК, извършено в периода м. Об. - до 12.07.2007година, за което деецът е бил осъден от първоинстанционния съд и му е било наложено наказание, а въззивният съд е потвърдил първоинстанционната присъда в тази й част.

Жалбата на подсъдимия в тази част е неоснователна.

Необходимо е да се акцентира, че в касационната жалба на подсъдимия Д.отсъстват съдържателни доводи, от които да се разбере в какво точно се състои заявената материална незаконосъобразност на въззивното решение.

Достатъчно е да се посочи, че в рамките на неоспорената от касатора по надлежен ред фактология материалният закон е приложен правилно. Подсъдимият е изпълнил обективните съставомерни признаци на престъплението, като в периода м. юни – м. юли 2007г. е отправил различни закани към св. М. Т. с цел да го

мотивираща да извърши заедно със съпругата си на 12. 07. 2007 г. продажбата на инкриминираните множество недвижими имоти, чиято стойност е значителна и покрива квалифициращия признак на „значителни вреди“. Правилно е прието, че отправената заплаха към св. Х.Т. за вкарване на отвертка в тялото му представлява закана за убийство. Съставомерната специална цел за получаване на имотна облага е обективирана в действията на подсъдимия, а отделните изпълнителни деяния са осъществени в рамките на един месец и представляват елементи на едно продължавано престъпление по смисъла на чл. 26, ал. 1 от НК. Въпросите за субективната страна също са получили правилно разрешение. Подсъдимият е действал при пряк умисъл – съзнавал е общественото опасен характер на деянието, предвиждал е настъпването на общественото опасни му последици и е желал настъпването им. В представното съдържание на умисъла му е било включено както съзнанието, че употребените заплахи са годни да мотивират св. Т. да извърши съответните разпоредителни действия с множество имоти, подробно посочени в съобразителната част на съдебните актове.

V. По оплакването за явна несправедливост на наложеното наказание, поддържани от подсъдимия и частните обвинители М. Т., И. Т. и С. Т..

Съображенията на жалбоподателите позволяват общото им обсъждане.

За престъплението по чл. 214, ал. 2, т.1 и т. 2 във връзка с ал.1 във връзка с чл. 213а, ал. 2 и ал. 3, т. 2 във връзка с чл. 26, ал. 1 от НК на подсъдимия Д. е наложено наказание лишаване от свобода в размер на 3 (три) години лишаване от свобода и глоба в размер на 7000 лв.

Съдът е отложил изпълнението на наказанието лишаване от свобода (макар и то да е било сторено след приложението на чл.23, ал.1 от НК) от 3 (три) години с изпитателен срок по чл. 66, ал.1 от НК от 5 (пет) години.

В посочения размер наказанието не се явява явно несправедливо. В този смисъл неоснователна е както претенцията за неговото намаляване, изтъкната от защитата, така и искането за увеличаването му, респ. за отмяната на института на условното осъждане - от частното обвинение. С основание съдът е счел, че изтеклият период от време от извършване на деянието (над 15-годишен) налага компенсиране на подсъдимия чрез налагане на по-нисък размер на наказание и то под предвидения в санкцията на чл. 214, ал. 2, т. 2 от НК минимум от 5 (пет) години. Всички посочени от частното обвинение обстоятелства са били съобразени от решаващите инстанции, които не са констатирали отегчаващи отговорността на подсъдимия обстоятелства. Освен това значителният размер на отчужденото имущество правилно е отказано да се съобрази като отегчаващо отговорността обстоятелство поради това, че са били взети предвид от закона при определяне на съответното престъпление (вж. чл. 56 от НК). Изпълнението на наказанието "лишаване от свобода" е отложено за подходящ по размер изпитателен срок, който да доведе до поправяне и превъзпитание на дееца, както и за постигането на останалите предвидени в чл. 36 от НК цели.

Обобщено, при отчитане на конкретното своеобразие на извършеното престъпление и смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства за подсъдимия, ВКС счете, че отмереното на подсъдимия Д. наказание от 3 (три) години лишаване от свобода с приложение на чл. 66, ал.1 от НК и отлагане на изтъпяването на наказанието лишаване от свобода за изпитателен срок от 5 (пет) години е съответно на престъплението и е справедливо, поради което не се налага неговата корекция - било чрез допълнителното му намаляване, или пък чрез упражняване на правомощието по чл. 354, ал. 3, т.1 от НПК.

Поради отмяна на съдебните актове и оправдаването на подсъдимия за престъпленията по чл. 252, ал. 2 от НК и по чл. 253, ал. 4 и ал. 5 от НК, на отмяна подлежи и приложението на чл. 23, ал. 1 от НК, с което е определено общо най-тежко наказание по всички престъпления, за които деецът е бил признат за виновен – 3 (три) години лишаване от свобода и глоба в размер на 9000 лева.

Пред касационния съд е постъпила молба от подсъдимия за произнасяне по веществените доказателства, за които отсъства произнасяне от инстанциите по същество. С оглед избягване на хипотезата подсъдимият да бъде лишен от защита пред две инстанции, въпросът за веществените доказателства следва да бъде поставен в отделно производство по чл. 306, ал.1, т. 4 от НПК пред съответния първоинстанционен съд. Впрочем констатира се при касационната проверка, че липсва произнасяне и по направените разноски по делото.

Предвид всичко изложено и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 и т. 2 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ въззивно решение № 201947 от 28.04.2020г. по внохд № 372/19г. по описа на Апелативен специализиран наказателен съд и потвърдената с него присъда от 20.02.2019г., постановена по нохд № 531/2014г. по описа на Специализирания съд, като **ПРЕКРАТЯВА** наказателното производство, водено срещу И. В. Д., поради изтекла абсолютна давност в ЧАСТТА за следните престъпления:

- престъплението по чл.253, ал.3 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 11.08.1998 г. в гр. Бургас, чрез сделка с имущество - договор за замяна на недвижим имот с Г. Б. и М. Б. и отчуждаване на жилище - апартамент, на стойност 97 790 лева;

- престъплението по чл.253, ал.3 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 26.03.1999 г. в гр. Бургас, чрез сделка с имущество, договор за покупко-продажба с купувача И. В. и М. В. на недвижим имот и отчуждаване на жилище - апартамент на стойност 41 290 лева;

- престъплението по чл.253, ал.3 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 29.04.1999 г. в гр. Бургас, чрез сделка с имущество, договор за покупко - продажба с купувача И. К. и Т. К. на недвижим имот, на стойност 41 710;

- престъплението по чл.253, ал.3 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 29.02.2000 г. в гр. Бургас, чрез сделка с имущество, договор за покупко-продажба с купувача К.Г. на недвижим имот на стойност 29 360 лева;

- престъплението по чл.253, ал.3 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 15.03.2000 г. в гр. Бургас, чрез сделка с имущество, договор за покупко - продажба с купувача Ж.Р. на недвижим имот на стойност 33 920 лева;

- престъплението по чл.253, ал.4 във връзка с ал.2, т.2 от НК, извършено на 08.05.2000 г. в гр. Бургас, изразяващо се в извършване на финансова операция със средства, чрез заплащане в брой цената по сключения от него като купувач с продавача "Б." ООД, договор за покупко-продажба на недвижим имот на стойност 110 338 лева;

- престъплението по чл.253, ал.4 във връзка с ал.2, т.2 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 15.08.2001 г. в гр. Бургас, изразяващо се в извършване на финансова операция със средства, чрез заплащане в брой цената по сключения от

него като купувач с продавачите И. П. и Т. П. договор за покупко-продажба на недвижим имот на стойност 64 978 лева.

- престъплението по чл.253, ал.2, т.2 във връзка с ал.1 от НК, осъществено на 17.09.2002г., изразяващо се в осъществяване на финансови операции със средства, чрез извършване на паричен превод от "Райфайзенбанк - България" ЕАД по сметка на М. М. в "Райфайзенбанк" в Германия на сумата от 5 000 евро, с левова равностойност 9 750 лева.

ОТМЕНЯ въззивно решение № 201947 от 28.04.2020г. по внохд № 372/19г. по описа на Апелативен специализиран наказателен съд и потвърдената с него присъда от 20.02.2019г., постановена по нохд № 531/2014г. по описа на Специализирания съд, в частите, с които:

- подсъдимият И. В. Д. е признат за виновен и осъден при условията на чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК на три години лишаване от свобода и на глоба в размер на 3 000 лева за престъпление по чл. 252, ал. 2, пр. 2 вр. ал. 1 от НК;

- подсъдимият И. В. Д. е признат за виновен и осъден при условията на чл. 55, ал.1, т.1 от НК на две години лишаване от свобода и глоба в размер на 8000 лева за престъпление по чл. 253, ал. 4 във връзка с ал.1 от НК и на осн. 2 вр. ал. 1 от НК, извършено на 06.03.2002г. и на основание чл. 253, ал. 5 вр. чл. 2 от НК е осъден да заплати в полза на държавата сумата от 35 908 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

- подсъдимият И. В. Д. е признат за виновен и осъден при условията на чл. 55, ал.1, т.1 от НК на две години лишаване от свобода и глоба в размер на 9000 лева за престъпление по чл. 253, ал. 4 във връзка с ал.1 от НК, извършено на 24.07.2002г. и на осн. чл. 253, ал. 5 вр. чл. 2 от НК е осъден да заплати в полза на държавата сумата от 89 673 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

- подсъдимият И. В. Д. е признат за виновен и осъден при условията на чл. 55, ал.1, т.1 от НК на три години лишаване от свобода и глоба в размер на 8000 лева за престъпление по чл. 253, ал. 5 във връзка с ал.4 във връзка с ал.3, т.2 във връзка с ал.2 във връзка с ал.1 и чл.26, ал.1 от НК, извършено на 29.02.2008г. и на осн. чл. 253, ал. 6 от НК е осъден да заплати в полза на държавата сумата от 114 048 лв., представляваща равностойността на липсващия предмет на престъплението.

- на основание чл. 23, ал. 1 от НК на подсъдимия И. В.Д. е определено едно общо най-тежко наказание в размер на 3 (три) години лишаване от свобода и глоба в размер на 9000 лв., като

на основание чл. 24, ал.1, т. 1 от НПК ОПРАВДАВА подсъдимия И.В. Д. по обвиненията за посочените по – горе престъпления по чл. 252, ал. 2, вр. ал. 1 от НК и три престъпления по чл. 253 от НК.

ОСТАВЯ В СИЛА решението в частта, с която е потвърдена първоинстанционната присъда в наказателно – осъдителната ѝ част по отношение престъплението по чл. 214, ал.2, т.1 и т.2 във връзка с чл.213а, ал.2, ал.3, т.2 във връзка с чл.26, ал.1 от НК.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: